

Obsah

Prolog	9
Úvod	15
KAPITOLA 1	
Cestou příběhu	19
Adamův příběh – Trpělivost	20
Rodinný kontext	20
Osobní vývoj	21
Školní kontext	22
Popis problému	23
Komentáře	25
Barbořin příběh – Uspokojování základních psychických potřeb	33
Rodinný kontext.....	33
Osobní vývoj	34
Školní kontext	34
Popis problému	35
Komentáře.....	37
Cyrilův příběh – Potřeba jasně stanovených hranic a dodržování pravidel.....	44
Rodinný kontext.....	44
Osobní vývoj	44
Školní kontext	45
Popis problému	46
Komentáře.....	47
Davidův příběh – Potřeba pevných hranic, stability a neutuchající trpělivosti	54
Rodinný kontext.....	54
Komentáře.....	57

KAPITOLA 2

Problémy v chování u dětí – terminologické vymezení	63
Míra subjektivity v hodnocení projevů chování	63
Kritický úhel pohledu na termín „porucha chování“	65
Problémové chování a poruchy chování	66
Chování nerespektující sociální normy	67
Neschopnost udržovat přijatelné sociální vztahy.....	67
Agresivita coby rys osobnosti nebo chování	68
Vymezení poruch chování a jejich klasifikace	69
Příčiny vzniku problémového chování a poruch chování	73
Biologické faktory	74
Genetické faktory	75
Psychologické faktory	76
Sociální faktory	78
Diagnostická kritéria poruch chování	80
Projevy problémového chování ve školském kontextu	84
Projevy problémového chování a poruch chování	89
Projevy verbální a fyzické agrese	94

KAPITOLA 3

Hyperkinetické poruchy či poruchy pozornosti s hyperaktivitou	101
Terminologické vymezení	102
Dělení ADHD	104
Základní symptomy hyperkinetické poruchy	106
Poruchy kognitivních funkcí (Malá in Hort a kol., 2000)	106
Poruchy motoricko-percepční	107
Porucha emocí a afektů	107
Impulzivita	107
Sociální nepřizpůsobivost (Malá in Hort a kol., 2000).....	108
Nejčastější komorbidita	108

Příčiny vzniku ADHD	109
Příčiny vzniku hyperaktivity	109
Příčiny vzniku poruchy pozornosti	110
Projevy ADHD ve vývojových etapách	110
Dítě školního věku s ADHD	111
Období adolescence	125
Projevy ADHD v rané dospělosti.....	127

KAPITOLA 4

Možnosti intervence u dětí s projevy problémového chování	129
Možnosti intervence u dítěte s projevy problémového chování v podmínkách školy	130
Teoretická východiska vymezení fenoménu kázně	130
Přístupy k žákům s nežádoucími projevy chování.....	153
Supervize a mentoring ve školách	154
Školní poradenské pracoviště	158
Možnosti intervence u dítěte s poruchou chování v podmínkách školského poradenského zařízení.....	160
Dynamický přístup k diagnostice	162
Středisko výchovné péče	163
Ambulantní oddělení.....	164
Pobytové oddělení	165
Silné a slabé stránky středisek.....	167
Perspektivy rozvoje středisek	168
Spolupráce a komunikace s rodiči.....	168
Komunikace a vztah	169
Podpora školní úspěšnosti dětí s projevy problémového chování	169
Projevy problémového chování a možnosti intervence	170
Hyperaktivita a hypoaktivita.....	170
Impulzivita	171
Pozornost	172

Intervenční programy	173
Program instrumentálního obohacení Reuvena Feuersteina – Možnost zvyšování potenciálu dítěte	174
Intervenční program zaměřený na rozvoj sociálních dovedností....	192
Výuka emočních a sociálních dovedností podle projektu PATHS	194
Program „8 kroků k lepšímu chování“	196
Závěr	197
Epilog.....	199
Literatura.....	201